

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUS ENERGIAVIRASTON MAKSULLISISTA SUORITTEISTA ANNETUN TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUKSEN MUUTAMISESTA

Energiaviraston maksullisista suoritteista annettua työ- ja elinkeinoministeriön asetusta (1241/2019), jäljempänä *maksuasetus*, on tarpeen päivittää ottaen huomioon erityisesti muutokset, jotka johtuvat energian alkuperätakuista annetusta laista (xx/2021, HE 87/2021), sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain (1129/2003) kumoamisesta, biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteestä annetun lain muutoslaista (603/2021), päästökauppakauden vaihtumisesta ja energiatehokkuuslain (1429/2014) muuttamisesta.

Ehdotetulla asetuksella kumottaisiin maksuasetuksen 4 §:n 7 kohta, 7 §:n 1 momentin 1-4 kohdat ja muutettaisiin 2 §:n 28 kohta ja 4 §:n 17 kohta, 5 § ja lisättäisiin 2 §:ään uusi 29–31 kohta ja 4 §:ään 18 ja 19 kohta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut Energiavirastolta saamiensa tietojen pohjalta kaikki maksuasetuksen mukaiset suoritteiden hinnat siten, että ne vastaavat niiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Hinnat perustuvat viraston laskennalliseen henkilötyötuntihintaan, johon on laskettu mukaan keskimääräiset palkkakustannukset sivu- ja yleiskustannuksineen, ja joka kerrotaan arviolla suoritteiden vaatimasta työmäärästä. Arviot uusien tehtävien mukaisten suoritetyyppien hinnoista on pyritty saamaan oikeansuuruisiksi myös vertaamalla niitä jo olemassa oleviin suoritteisiin ja niiden kustannusvastaavuuteen. Suoritteiden hinnat voivat poiketa omakustanneperiaatteesta valtion maksuperustelain mukaisin poikkeusperustein, jos toimeenpantavassa lainsäädännössä niin edellytetään.

1 Energian alkuperätakuista annetun lain (xx/2021, HE 87/2021) ja sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain (1129/2003) edellyttämät muutokset

1.1 Sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain kumoamisesta johtuvat muutokset

Päätös voimalaitosten varmennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymisestä

Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan Energiavirasto hoitaa sille sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetussa laissa (1129/2003, jäljempänä ”sähkön alkuperätakuulaki”) annetut tehtävät. Sähkön alkuperätakuulain 13 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa lain noudattamista sekä 8 §:n mukaan Energiaviraston on hyväksyttävä vaatimukset täyttävä yhteisö tai laitos laissa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi.

Voimassa olevan maksuasetuksen 4 §:n 7 kohdassa on säädetty sähkön alkuperätakuulain mukaisesta päätöksestä:

7) päätös sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain (1129/2003) mukaisia voimalaitosten varmennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymistä koskevassa asiassa 1 200 euroa;

Energian alkuperätakuulain 40 §:n 2 momentin mukaan lailla kumotaan sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annettu laki. Näin ollen, maksuasetuksen 4 §:n 7 kohdan mukainen hakemusmaksu ehdotetaan kumottavaksi energian alkuperätakuulain kumotessa sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain (1129/2003).

1.2 Lain energian alkuperätakuista mukaiset lisäykset

Energian alkuperätakuista annettu laki (xx/2021, jäljempänä ”Energian alkuperätakulaki”) tulee lain 40 §:n mukaan voimaan X päivänä X kuuta 2021.

Energian alkuperätakuulain 21 §:n 4 momentin mukaan Energiavirasto toimii lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä. Rekisterin ylläpitäjän tehtäviin kuuluu lain 22 §:n mukaan energian alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti energiamarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla.

Energian alkuperätakuulain 29 §:n mukaan Energiavirasto toimii laissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena ja valvoo lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä hoitaa muut sille laissa säädetty tehtävät. Lain 25 §:n mukaan valvontaviranomaisen on hyväksyttävä vaatimukset täyttävä yhteisö laissa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi, sekä se voi 26 §:n perusteella muuttaa hyväksymispäätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että arviointilaitoksen tehtävät suoritetaan asianmukaisesti.

Energian alkuperätakuulain 39 §:n mukaan Energiaviraston suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Sen estämättä, mitä maksuperustelain 6 §:n 1 momentissa säädetään, lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin liittyvä maksu voidaan määrittää suoritteen omakustannusarvoa alempana.

Hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 62 on todettu, että *[K]ustannuksien muodostumisen kannalta on huomioitava, että Energiavirasto voisi ehdotuksen mukaan kerätä maksuja rekisterin ylläpitäjänä toimiessaan. Alkuperätakuujärjestelmästä perittävät maksut voitaisiin pitää toiminnanharjoittajien kannalta kohtuullisina rahoittamalla osin julkisin varoin Energiaviraston toimintaa rekisterin ylläpitäjänä. Energiaviraston alkuperätakuupalvelusta saamien tulojen määrää on mahdollista arvioida vasta vuoden 2022 jälkeen, koska lämmityksen ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinan syntyisestä ja koosta ei ole olemassa tietoa ennen sitä.*

Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmää on tarpeen käynnistysvaiheessa rahoittaa valtion budjetista, jotta hallinnolliset kustannukset eivät nousisi kohtuuttomiksi ja näin ollen eivät estäisi lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinan syntymistä.

Lisäksi hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 59 on todettu, että *[S]en estämättä, mitä maksuperustelain 6 §:n 1 momentissa säädetään, lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin liittyvä maksu voitaisiin määrittää suoritteiden omakustannusarvoa alempana. Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuuihin liittyvä selvästi sähkön ja kaasun alkuperätakuuta korkeampi riski rekisterin käyttäjiltä perittävien maksujen tuotosta, koska lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuiden markkina olisi uusi ja sen syntymistä ja kooka on vaikea ennakoita. Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuupalvelun käynnistämiseen liittyvät kustannukset ovat huomattavat ja maksujen määräytyminen omakustannusarvon mukaisesti voisi alkuvaiheessa hidastaa huomattavasti lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinan kehittymistä. Alkuperätakuujärjestelmällä pyritään osaltaan kannustamaan uusiutuvan lämmön ja jäähdytyksen tuotantoon sekä hukkalämmön ja -kylmän käyttöön. Ottaen huomioon järjestelmään liittyvät kustannukset olisi lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin liittyvät maksut voitava määrätä alemmiksi maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä.*

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että hallituksen esityksen 87/2021 mukaiset kirjaukset on otettu huomioon kustannuslaskelmissa maksujen määräytymisessä. Energian alkuperätakuulain perusteella perittävät Energiaviraston maksut on määritetty suoritteiden omakustannusarvoa alemmiksi.

Päätös tilinhaltijan rekisteröimisestä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin

Rekisterin ylläpitäjän tehtävänä on energian alkuperätakuulain 22 §:n mukaan energian alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti energiainmarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti on järjestettävä siten, että alkuperätakuut ovat tarkkoja, luotettavia ja vaikeasti väärennettävissä ja niiden myöntämiselle, siirtämiselle, peruuttamiselle ja mitätöinnille asetettavien vaatimusten tulee olla standardin CEN - EN 16325 mukaisia.

Energian alkuperätakuulain 23 §:n mukaan alkuperätakuurekisterin tulee olla sähköinen ja rekisterin ominaisuuksien on tuettava rekisterin ylläpitäjän tehtävien asianmukaista hoitamista. Energiavirasto hyväksyy päätöksellä tilinhaltijan rekisteröimisen lain 23 §:n mukaiseen sähköiseen rekisteriin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on saanut Energiaviraston arvion, jonka mukaan päätöksestä aiheutuva työmäärä koostuu muun muassa alkuperätakuurekisterin palveluehtojen ja hakemuslomakkeen laatimisesta ja päivittämisestä, alkuperätakuurekisterin rakentamisesta ja ylläpidosta, hakijoiden toimittamien tietojen tarkastamisesta sekä päätösten valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä ja arkistoinnista, sekä mahdollisista päätöistä seuraavista jatkotoimenpiteistä, kuten tiedoksiantomenettelystä, muutoksenhausta ja siihen liittyvästä prosessista sekä seurannasta.

Maksuasetuksen päästökaupparekisterin rekisterimaksuja koskevassa 8 §:n 2 kohdassa säädetään kaupankäyntitilin avausta koskevasta päätöksestä, jonka hinta on 750 euroa. Energiaviraston on lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä rekisteröitävä tilinhaltija vastaavalla tavalla sähköiseen alkuperätakuurekisteriin energian alkuperätakuulain 22 §:n mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi. Virasto on arvioinut

tilinhaltijan rekisteröimisestä alkuperätakuurekisteriin aiheutuvan työmäärään olevan vastaava kuin maksuasetuksen 8 §:n 2 kohdan mukaisten päätösten arviointi.

Koska lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmän käyttöä ja siten alkuperätakuurekisteriin hakeutuvien toimijoiden määrää on haastavaa arvioida ennen järjestelmän käyttöönottoa, tilinhaltijan rekisteröimisestä aiheutuvaa työmäärää ja siitä perittävän maksun suuruutta on arvioitu erilaisilla päätösten lukumäärillä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvion perustuen, että todellinen kustannus yhtä päätöstä kohti olisi noin 200 euroa, jos alkuperätakuurekisteriin rekisteröitäisiin 100 tilinhaltijaa. Todennäköisesti lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin hakeutuu kuitenkin selkeästi vähemmän toimijoita, sillä esimerkiksi sähkön alkuperätakuurekisterissä toimijoita on noin 50. Tällöin yksittäisen päätöksen hinta tilinhaltijan rekisteröimisestä olisi 200 euron suuruisena omakustannusarvoa alempi. Arviota toimijoiden määrästä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuujärjestelmässä ei voida täysin perustaa sähkön alkuperätakuuseen, sillä alat poikkeavat toisistaan monilta osin. Sääntelyn tarkoituksen toteutumiseksi erityisesti pientuottajia olisi tärkeää saada liittymään alkuperätakuujärjestelmään, minkä vuoksi ehdotetaan hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 59 perustellun mukaisesti omakustannusarvoa alemmaa hintaa.

Ottaen huomioon mahdollisuus määrätä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin liittyvät maksut omakustannusarvoa alemmiksi, työ- ja elinkeinoministeriö esittää Energiaviraston arvioon perustuen, että maksu tilinhaltijan rekisteröimisestä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin tulisi olla suuruudeltaan 200 euroa.

Hintojen päivitystarpeita arvioidaan hallituksen esityksen mukaisesti järjestelmän käynnistämävaiheen eli vuoden 2022 jälkeen ja myös tarvittaessa, jos niissä havaitaan epäkohtia.

Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksu

Rekisterin ylläpitäjän tehtävänä on energian alkuperätakuulain 22 §:n mukaan energian alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti energiamarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti on järjestettävä siten, että alkuperätakuut ovat tarkkoja, luotettavia ja vaikeasti väärennettävissä ja niiden myöntämiselle, siirtämiselle, peruuttamiselle ja mitätöinnille asetettavien vaatimusten tulee olla standardin CEN - EN 16325 mukaisia.

Energian alkuperätakuulain 23 §:n mukaan alkuperätakuurekisterin tulee olla sähköinen. Rekisterin ominaisuuksien on tuettava rekisterin ylläpitäjän tehtävien asianmukaista hoitamista.

Energian alkuperätakuulain 24 §:n mukaan rekisterin ylläpitäjän palvelujen ehdoissa on otettava huomioon pienempien tuottajien mahdollisuus hyödyntää alkuperätakuujärjestelmää.

Rekisterin ylläpitäjän tehtäviä ovat muun muassa alkuperätakuiden myöntämistä, siirtämistä, peruuttamista ja mitätöintiä koskevien prosessien hallinnoiminen rekisterissä, rekisterin ylläpito ja päivittäminen. Rekisteri ja sen ominaisuudet koostetaan tavalla, joka tukee näiden tehtävien asianmukaista hoitamista. Rekisterin ylläpitäjän tehtävien

hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi on perusteltua ottaa käyttöön maksullinen suorite rekisterin käytöstä.

Energian alkuperätakuulain 24 §:ssä määritellyn veloitteen täyttämiseksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvioon perustuen, että rekisterin käyttämisestä perittävä käyttömaksu tulisi säätää kolmiportaiseksi, jotta kokoluokaltaan erilaiset toiminnanharjoittajat voidaan ottaa huomioon. Tällöin vuosittainen käyttömaksu määräytyisi sen perusteella, kuinka monelle megawattitunnille (MWh) energiaa alkuperätakuuta on myönnetty. Vuosittainen käyttömaksu määräytyisi tilinhaltijakohtaisesti ja huomioon otettaisiin kaikille tilinhaltijan tileihin liitetyille energiantuotantolaitoksille myönnettyt alkuperätakuut. Mikäli tilinhaltijalle ei myönnetä vuoden aikana lainkaan alkuperätakuuta, käyttömaksua ei peritä. Lisäksi hallituksen esityksessä 87/2021 eriteltyin perustein käyttömaksu tulisi asettaa omakustannusarvoa alemmaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön Energiavirastolta saaman selvityksen mukaan, portaittainen järjestelmä perustuu alkuperätakuiden myöntämisestä, siirtämisestä, peruuttamisesta ja mitätöinnistä koostuvaan Energiaviraston työmäärään, joka kasvaa sitä mukaa, mitä enemmän myöntöjä tehdään. Mitä useammin ja mitä suuremman määrän tilinhaltija alkuperätakuuta hakee, sitä useamman kerran työvaiheet ja -tehtävät tulee toistaa. Alkuperätakuun myöntämiseen ja sitä seuraaviin työvaiheisiin kuuluu muun muassa seuraavia työtehtäviä; alkuperätakuuhakemuksen käsittely ja siinä annettujen tietojen, kuten mahdollisen tuotant selvityksen tarkastaminen, mahdollisten selvityspyynnöjen esittäminen, alkuperätakuun myöntäminen, ilmoittaminen tilinhaltijalle alkuperätakuun myöntämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä, tarvittaessa myönnetyn alkuperätakuun siirtopyynnön vahvistaminen, siirron suorittaminen ja siirron osapuolten tiedottaminen, alkuperätakuun peruutuspyynnön käsittely ja tarkastaminen, peruutuspyynnön hylkääminen tai hyväksyminen ja ilmoittaminen tilinhaltijalle sekä alkuperätakuun mitätöinti rekisterissä, jos hakija ei ole peruuttanut sitä vuoden kuluessa myöntämisestä.

Käyttömaksun alimmalla portaalla olisivat pientuotantolaitokset, toisella portaalla keskisuuret tuotantolaitokset sekä esimerkiksi yhden aggregoijan hallinnoimat useamman pientuotantolaitoksen sisältävät tilit ja kolmannella portaalla suurimmat tilinhaltijat ja tuotantolaitokset. Portaiden tarpeellisuutta kuvaa se, että pienimmät tuotantolaitokset voivat tuottaa alle 10 000 MWh alkuperätakuukelpoista energiaa vuodessa, kun taas suurimmat tuotantolaitokset yli 100 000 MWh vuosittain. Sääntelyn tarkoituksen toteutumiseksi erityisesti pientuottajia olisi tärkeää saada alkuperätakuujärjestelmään mukaan, minkä vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 59 perustellun mukaisesti omakustannusarvoa alempia portaittain määräytyviä hintoja, joiden kautta pientuottajien kynnystä käyttää alkuperätakuurekisteriä alennetaan.

Hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 59 todetaan, että lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuiden markkina on uusi ja sen syntymistä ja kokoa on vaikea ennakoida. Lisäksi lämmön ja jäähdytyksen tuottaminen ja myynti poikkeavat toimialoina sähkön tuottamisesta ja myynnistä monilta osin. Erityisesti näiden syiden vuoksi ehdotetaan lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksuksi sähkön alkuperätakuurekisteristä poikkeavaa hinnoittelurakennetta.

Hallituksen esityksessä todetun mukaisesti lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuiden markkinan tulevaa kokoa on vaikea ennakoida, ja kiinteiden vuosimaksujen kautta olisi

mahdollisuus huolehtia siitä, että rekisterin käytöstä aiheutuvat maksut pysyvät kohtuullisina ja ennakoitavina. Sähkön alkuperätakuurekisterissä vuosimaksu voi kiinteän vuosimaksun ja alkuperätakuukohtaisen maksun yhdistelmänä nousta kymmeneen tuhansiin euroihin vuodessa. Lisäksi kohtuullisen ja tarkoituksenmukaisen alkuperätakuukohtaisen hinnan määrittäminen olisi tässä tilanteessa haasteellista markkinan kokoon ja sen syntyymiseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi.

Tarkoituksena myös on, että kiinteä käyttömaksu sisältää myös muun muassa alkuperätakuiden viennistä ja tuonnista sekä edustuskäyttäjien vaihtamisesta aiheutuvat kustannukset. Tällöin myös vuosittaiseen käyttömaksuun sisältyvä työmäärä on sitä suurempi, mitä enemmän alkuperätakuita myönnetään. Sillä oletettavasti mitä enemmän takuita myönnetään, sitä enemmän myös rekisterin muita palveluja, kuten siirtoja käytetään. Tämä osaltaan perustelee esitetyn käyttömaksun suuruutta ja portaittaista määräytymistä. Sähkön alkuperätakuurekisterissä alkuperätakuiden viennistä ja tuonnista aiheutuva maksu on myöntöjen tapaan eriytetty. Lisäksi Energiaviraston toisessa kaupankäyntiin tarkoitettussa päästökaupan sähköisessä rekisterissä vuosimaksut ovat kiinteät ja määräytyvät samankaltaisella periaatteella portaittain maksuasetuksen (1241/2019) 8 §:n mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiavirastolta saamansa selvityksen perusteella, että tarkoituksenmukaisin ratkaisu olisi selkeä ja yksinkertainen sekä ennakoitava maksu lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käytöstä, joka on kiinteä, mutta ottaa kuitenkin porrastamisen kautta huomioon keskenään erikokoiset toimijat.

Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksulla katetaan energian alkuperätakuulain 22 §:n ja 23 §:n mukaisista Energiaviraston tehtävistä aiheutuvia kuluja, muun muassa yllä mainitut alkuperätakuurekisterin käyttäjien palveluun liittyvät tehtävät, kuten alkuperätakuiden myöntäminen, alkuperätakuurekisterin hallinnoimiseen liittyvät työt, jotka sisältävät rekisterin ylläpitoon kuuluvat päivittäiset työt sekä sähköisen rekisterin ja sen käyttäjien tietojen päivittämisen.

Edellä todetun johdosta, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että energian alkuperätakuulain 23 §:n mukaisen sähköisen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin vuosittainen käyttömaksu määritettäisiin 1 000 euron suuruiseksi, kun alkuperätakuiden myönnöt ovat yli 0 megawattituntia ja alle 15 000 megawattituntia vuodessa, 2 000 euron suuruiseksi, kun alkuperätakuiden myönnöt ovat vähintään 15 000 megawattituntia alle 50 000 megawattituntia vuodessa, ja 4 000 euron suuruiseksi, kun alkuperätakuiden myönnöt ovat vähintään 50 000 megawattituntia tai enemmän vuodessa.

Voimassa olevaan maksuasetukseen ehdotetaan lisättäväksi lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksua koskeva kohta, jonka perusteella tilinhaltijan vuosittainen alkuperätakuurekisterin käytöstä perittävä maksu määräytyisi edellä esitetyn mukaisesti portaittain.

Energiantuotantolaitoksen rekisteröiminen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin

Energian alkuperätakuulaissa tarkoitettun rekisterin ylläpitäjän tulee energian alkuperätakuulain 11 §:n mukaan myöntää alkuperätakuu energian alkuperätakuulain määrittellemälle energiamuodolle, jos: 1) energian tuotantotapa on todennettu tämän lain mukaisesti; ja 2) energiantuotantolaitoksen haltija on ilmoittanut alkuperätakuun myöntämisen edellyttämät tiedot rekisterin ylläpitäjälle.

Energiantuotantolaitoksen haltijan on energian alkuperätakuulain 15 §:n mukaan ilmoitettava rekisterin ylläpitäjälle tiedot energian tuotantotavasta sekä niistä energialähteistä, joita energiantuotantolaitos on käyttänyt energian alkuperätakuun kohteena olevan energiamäärän tuottamiseen.

Energian alkuperätakuulain 22 §:n mukaan rekisterin ylläpitäjän tehtävänä on energian alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti energiamarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Alkuperätakuurekisterin tulee olla energian alkuperätakuulain 23 §:n mukaan sähköinen, ja rekisterin ominaisuuksien on tuettava rekisterin ylläpitäjän tehtävien asianmukaista hoitamista.

Energiantuotantolaitoksen haltija tai tämän valtuuttama taho ilmoittaa tarvittavat energiantuotantolaitosta koskevat tiedot Energiavirastolle energiantuotantolaitoksen rekisteröimiseksi alkuperätakuurekisteriin. Energiantuotantolaitos tulee rekisteröidä energian alkuperätakuulain 23 §:n mukaiseen sähköiseen rekisteriin, jotta tuotantolaitos voi ilmoittaa alkuperätakuun myöntämisen edellyttämät tiedot lain 11 §:n ja 15 §:n mukaisesti, ja jotta tuotantolaitoksen tuottamalle energialle voidaan tämän jälkeen myöntää alkuperätakuuta lain edellyttämällä tavalla. Energiantuotantolaitosta pyydetään toimittamaan tietoja muun muassa laitoksen sijainnista, tuotantoteknologian teknologiakoodista, energialähteiden energianlähdekoodeista, laitoksen tuottamasta energiatuotteesta ja energiatuotteen kuljettamiseen käytetyn väliaineen tyypistä ja olomuodosta. Energiavirasto tarkastaa tiedot ja pyytää tarvittaessa täydennyksiä. Jos energiantuotantolaitoksen ilmoittamat tiedot ovat asianmukaiset, Energiavirasto rekisteröi energiantuotantolaitoksen alkuperätakuurekisteriin, minkä jälkeen energiantuotantolaitoksen tuottamalle energialle voidaan myöntää alkuperätakuuta lain edellytysten mukaisesti.

Energiaviraston työ- ja elinkeinoministeriölle toimittamien arvioiden mukaan energiantuotantolaitosten rekisteröimisestä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin aiheutuu työtehtäviä liittyen muun muassa energiantuotantolaitoksille osoitetun ilmoituslomakkeen valmisteluun, energiantuotantolaitosten toimittamien tietojen ja todentamistodistuksen tarkistamiseen, mahdollisten täydennyspyyntöjen esittämiseen, tuotantolaitoksen lisäämiseen rekisteriin sekä tuotantolaitosten tietojen päivittämiseen. Sääntelyn tarkoituksen toteutumiseksi erityisesti pientuottajia olisi tärkeää saada alkuperätakuujärjestelmään mukaan, minkä vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa hallituksen esityksessä 87/2021 sivulla 59 perustellun mukaisesti omakustannusarvoa alemmaa hintaa.

Energiaviraston toimittamien tietojen perusteella, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että energiantuotantolaitoksen rekisteröimisen hinnaksi lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin olisi asetettava 200 euroa.

Päätös energiantuotantolaitosten todennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymisestä

Energian alkuperätakuulain 25 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen on hyväksyttävä vaatimukset täyttävä yhteisö laissa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi. Hyväksymispäätöksessä määritellään arviointilaitoksen pätevyysalue sekä annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset arviointilaitoksen toimintaa koskevat määräykset.

Arviointilaitosten hyväksymisestä aiheutuva työmäärä koostuu Energiaviraston arvion mukaan muun muassa arviointilaitosten hyväksymistä koskevan lomakkeen päivittämisestä, arviointilaitosten hyväksymistä ja hyväksymisen muuttamista koskevien päätösten valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä, arkistoinnista ja tiedoksiantomenettelystä.

Maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukaan säädetään uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain, biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain sekä päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta annetun lain mukaisen todentajan hyväksymistä koskevasta päätöksestä, jonka hinta on 3 400 euroa. Energiaviraston on arvioitava energian alkuperätakuulain 25 §:ssä ja mahdolliset valtioneuvoston asetuksessa energian alkuperätakuista mainitut vaatimukset. Virasto on voimassa olevan sähkön alkuperätakuulain 8 §:n nojalla hyväksynyt arviointilaitoksia alkuperätakuujärjestelmään, ja tästä syntyneen kokemuksen perusteella Energiavirasto on arvioinut, että energian alkuperätakuulain perusteella tapahtuvasta arviointilaitoksen hyväksymisestä aiheutuva työmäärä on vastaava kuin maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukaisten päätösten arviointi.

Voimassa olevan maksuasetuksen mukainen päätös sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annetun lain mukaisista voimalaitosten varmennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymistä koskeva päätös on 1 200 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvioon perustuen, että kyseinen maksu ei vastaa kustannuslaskelmaa ja on siten alihintainen huomioiden arviointiin kuuluva työmäärä.

Työ- ja elinkeinoministeriön Energiavirastolta saamansa selvityksen mukaan, työmäärä koostuu muun muassa energian alkuperätakuulain 25 §:ssä eriteltyjen tietojen tarkistamisesta. Kyseisen pykälän mukaan arviointilaitoksen tulee olla energian alkuperätakuulaissa tarkoitetuissa arviointilaitoksen tehtävissä toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton, laitoksen henkilökunnalla tulee olla hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus energian alkuperätakuulaissa tarkoitettuja arviointilaitoksen tehtäviä varten, sekä laitoksella on oltava käytössä luotettava menetelmä, jonka avulla energian alkuperän vaatimustenmukaisuus varmistetaan, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seurantaan varten. Näiden tietojen arviointi ja arviointilaitosten hyväksyminen työllistävät Energiavirastoa enemmän kuin esimerkiksi sähkön tuotantotuesta annetun lain mukaisten todentajien hyväksyminen, sillä lain uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta 39 §:n mukaan todentajien hyväksyminen perustuu lakiin vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta (920/2005). Tämän johdosta Energiaviraston rooli todentajien pätevyyden arvioinnissa ei ole sähkön tuotantotuessa yhtä suuri kuin alkuperätakuujärjestelmään hyväksyttävien arviointilaitosten kohdalla, sillä alkuperätakuujärjestelmässä erillistä akkreditointipalvelua ei käytetä.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää Energiaviraston arvioon perustuen, että maksu energian alkuperätakuulain 25 §:n perusteella annetusta päätöksestä määritettäisiin saman suuruiseksi kuin maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukainen maksu, joka on 3 400 euroa.

Voimassa olevaan maksuasetukseen yllä oleva muutos vaikuttaisi siten, että 4 §:n 7 kohta kumottaisiin ja maksuasetukseen lisättäisiin uusi kohta.

Päätös energiantuotantolaitosten todennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymispäätöksen muuttamisesta

Energian alkuperätakuulain 26 §:n mukaan valvontaviranomainen voi muuttaa hyväksymispäätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että arviointilaitoksen tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Hyväksymisen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille Energiaviraston aloitteesta, mutta myös arviointilaitoksen hakemuksesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvioon perustuen, että arviointilaitoksen hyväksymispäätöksen muuttamisesta aiheutuva työmäärä koostuu muun muassa päätöksen valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä, arkistoinnista ja tiedoksiantomenettelystä.

Maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdassa säädetään uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain, biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain sekä päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensoimisesta annetun lain mukaisen todentajan hyväksymispäätöksen muuttamista koskevasta päätöksestä, jonka hinta on 1 500 euroa. Energiaviraston on energian alkuperätakuulain 29 §:n mukaisena valvontaviranomaisena arvioitava energian alkuperätakuulain 26 §:ssä ja mahdolliset valtioneuvoston asetuksessa energian alkuperätakuista mainitut vaatimukset. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiavirasto arvioon perustuen, että hyväksymispäätöksen muuttamisen käsittelystä ja edellytysten arvioimisesta aiheutuvan työmäärään olevan vastaava kuin maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukaisten päätösten arviointi.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että maksu energian alkuperätakuulain 26 §:n perusteella annetusta päätöksestä tulisi näin ollen säätää saman suuruiseksi kuin maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukainen maksu, joka maksuasetuksen 4 §:n 11 kohdan mukaan on 1 500 euroa.

Edellä todetun johdosta, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että voimassa olevaa maksuasetukseen lisätään uusi kohta siten, että se kattaa myös energiantuotantolaitosten todennuksia suorittavien arviointilaitosten hyväksymispäätösten muuttamista koskevat päätökset. Yksittäisen päätöksen hinnaksi määritettäisiin 1 500 euroa.

Seuraavat suoritteet ehdotetaan lisättäväksi:

Energian alkuperätakuuihin liittyvät maksulliset suoritteet	Euroa
Päätös tilinhaltijan rekisteröimisestä lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin	200
Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksu, yli 0 MWh ja alle 15 000 MWh	1000
Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksu, 15 000 MWh tai enemmän ja alle 50 000 MWh	2000
Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin käyttömaksu, 50 000 MWh tai enemmän	4000
Energiantuotantolaitoksen rekisteröiminen lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin	200

Energian alkuperätakuisiin liittyvät maksulliset suoritteet	Euroa
Päätös energiantuotantolaitosten todennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymisestä	3400
Päätös energiantuotantolaitosten todennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksymispäätöksen muuttamisesta	1500

2 Lain biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (603/2021) edellyttämät muutokset

2.1 Jakeluvelvoitelain muutoslaista johtuvat muutokset

Tausta

Hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi (HE 48/2021, ”hallituksen esitys”) mukaisessa jakeluvelvoitelain muutoslaissa (603/2021) on säädetty Energiaviraston tehtäväksi vahvistaa jakelijan sisällyttäminen vapaaehtoisesti jakeluvelvoitteen alaisuuteen. Näin ollen maksuasetuksessa tulisi säätää Energiaviraston vahvistuspäätöksen maksusta. Voimassa olevaan maksuasetukseen tätä maksua ei ole vielä sisällytetty, vaan kyseessä on uusi maksu.

Lain uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (446/2007, ent. laki biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä, ”jakeluvelvoitelaki”) 3 §:n mukaan nestemäisten polttoaineiden jakelijoiden, joiden kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, biopolttoaineiden ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten liikenteen polttoaineiden määrä on yli miljoona litraa, on toimitettava kulutukseen uusiutuvia polttoaineita jakeluvelvoitelain mukaisesti. Sama koskee kaasumaisten polttoaineiden jakelijoita, joiden kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien maakaasun, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien kaasumaisten liikenteen polttoaineiden määrä on yli 9 gigawattituntia.

Jakeluvelvoitelain muutoksen (603/2021) myötä lakia voidaan soveltaa jatkossa myös nestemäisten polttoaineiden jakelijaan, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien 1 mom. mukaisten polttoaineiden määrä on vähintään 100 000 litraa mutta enintään miljoona litraa sekä kaasumaisten polttoaineiden jakelijaan, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien 2 mom. mainittujen polttoaineiden määrä on vähintään 1 gigawattituntia mutta enintään 9 gigawattituntia. Tämä edellyttää, että jakelija jättää Energiavirastolle lain 3 a §:ssä tarkoitetun vahvistuspyynnön ja että Energiavirasto tekee päätöksen jakelijan sisällyttämisestä jakeluvelvoitteeseen.

Vapaaehtoinen jakeluvelvoitteen piiriin hakeutuminen

Jakeluvelvoitteen piiriin on mahdollista hakeutua vapaaehtoisesti ensimmäisen kerran kalenterivuoden 2022 osalta, ja se tapahtuu jakeluvelvoitelain 3 a §:n mukaisella vahvistuspyynnöllä Energiavirastolle. Jakeluvelvoitelain 3 a §:n 2 mom. nojalla vahvistuspyyntö tulee tehdä viimeistään kolme kuukautta ennen sen vuoden alkua, jona jakelija

haluasi liittyä jakeluelvoitteen alaisuuteen. Mikäli jakelija haluaa liittyä jakeluelvoitteen piiriin vuoden 2022 alusta, vahvistuspyyntö Energiavirastolle on tullut jättää 30.9.2021 mennessä.

2.2 Vahvistuspäätöksestä perittävä maksu

Vahvistuspäätöksen maksu ja maksun perusteet

Energiaviraston työ- ja elinkeinoministeriölle toimittamien tietojen mukaan jakeluelvoitelain 3 a §:n mukaisia vahvistuspyyntöjä tehtäisiin vuositasolla noin nollassa kymmeneen (0-10) kappaletta. Vuotta 2022 koskien vahvistuspyyntöjä on määräaikaan mennessä jätetty 11 kappaletta. Hallituksen esityksen mukaan 3 a §:ssä säädetty vahvistusmenettely on tarkoitus pitää hallinnollisesti kevyenä. Jakeluelvoitelain 3 a §:n mukaisesti vahvistuspäätöksen antaminen kuitenkin edellyttää vähintäänkin, että Energiavirasto on tutkinut vahvistuspyynnön täyttävän jakeluelvoitelaisissa säädetty edellytykset ja selvittänyt, ettei vahvistamiselle ole laissa säädettyä estettä. Vahvistuspyynnössä on esitettävä viranomaisharkinnan kannalta välttämättömät tiedot jakelijan liiketoiminnasta, arvio kulutukseen toimitettavan polttoaineen määrästä sekä kuvaus siitä, miten uusiutuvien polttoaineiden kestävyys osoitetaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvioon perustuen, että vahvistuspyynnön käsittelyyn ja päätöksen antamiseen käytettävä työmäärä olisi samaa suuruusluokkaa kuin kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätösten jatkoaikahakemusten käsittelyyn keskimääräinen työmäärä. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää Energiavirastolta saamiensa tietojen perusteella, että maksuasetukseen uutena lisättävän vahvistuspäätöksen hinnaksi olisi asetettava 550 euroa. Päätös olisi siis hinnaltaan saman suuruinen kuin voimassa olevan maksuasetuksen 4 §:n 13 kohdan e) alakohdan mukainen päätös toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän voimassaolon jatkamisesta.

Arvio pohjautuu siihen, että vaikka vahvistuspäätöksiä saatettaisiin näillä näkymin tehdä joinakin vuosina vuositasolla hieman vähemmän kuin kestävyysjärjestelmän voimassaolon jatkamista koskevia päätöksiä, olisivat hakemusten käsittelyyn käytetyt tuntimäärät kuitenkin samalla tasolla. Vahvistuspäätöksen antamisesta aiheutuva työmäärä koostuu muun muassa vahvistuspyyntöloimakkeen luomisesta ja tarvittaessa päivittämisestä sekä vahvistuspäätöksen valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, selvityksestä, täydennyksestä ja esittelystä.

Jakeluelvoitteen piiriin vapaaehtoisesti hakeutuvien toiminnanharjoittajien kenttä eroaa jakeluelvoitteen piiriin jo sisältyvien toiminnanharjoittajien kentästä, vapaaehtoisesti hakeutuvien ollessa pienemmän kokoluokan toimijoita. Käytäntö on osoittanut, että pienemmän kokoluokan toimijoiden hakemusten käsittely on työlästä myös eräissä muissa hakemusryhmissä (esimerkiksi suppeiden kestävyysjärjestelmien hyväksymishakemukset). Erityisesti näiden hakemusten osalta työmäärään vaikuttaa täydennyksien suuri määrä.

Vahvistuspyynnön maksun osalta on lisäksi huomioitava, että maksu pohjautuu uuteen sääntelyyn. Energiavirastolla on vahva kokemus uuden lainsäädännön toimeenpanosta, ja kokemuksen mukaan uuden hakemustyyppin käsittely on poikkeuksetta työlästä. Uuden sääntelyn ollessa uusi kokonaisuus niin toiminnanharjoittajille kuin viranomaisellekin, ei soveltamiskäytäntöä ole vielä olemassa. Uuteen sääntelyyn perustuvat hakemukset (kuten tässä tapauksessa vahvistuspyynnöt) ovat usein teknisten yksityiskohtien

osalta puutteellisia ja vaativat useita täydennyskierroksia. Edes hyvin huolellisella ja ennakoivalla ohjeistuksella ei voida aina välttyä siltä, että hakemuskäsittelyn yhteydessä ratkaistavaksi tulee teknisten yksityiskohtien osalta sellaisia asioita, joista ei ole vielä soveltamiskäytäntöä, ja jotka on linjattava harkiten toiminnanharjoittajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi.

Seuraava suorite ehdotetaan lisättäväksi:

Biopolttoaineisiin, bionesteisiin ja biomassapolttoaineisiin liittyvät maksulliset suoritteet	Euroa
Vahvistuspäätös jakelijan sisällyttämisestä jakeluvelvoitteen alaisuuteen	550

3 Päästökauppakauden vaihtumisen edellyttämät muutokset

Maksuasetuksen 7 §:ssä on säädetty päästökauppalain mukaisia kasvihuonekaasujen päästölupia koskevista maksuista. Maksuasetuksen 7 § kattaa sekä menneen päästökauppakauden 2013-2020 että meneillään olevan päästökauppakauden 2021-2030. Päästökauppakausi 2013-2020 on päättynyt eikä mennyttä kautta koskevia päästölupia enää myönnetä eikä näiden muuttaminenkaan ole mahdollista. Näin ollen, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että maksuasetuksen 7 §:n 1 momentin kohdat 1-4 tulisi kumota tarpeettomina.

4 Energiatehokkuuslain (1429/2014) edellyttämät muutokset

Päätös yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden myöntämisestä

Energiatehokkuuslain 15 §:n 1 momentin mukaan yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöpätevyyttä haetaan Energiavirastolta. Tämä toteaa vastuuhenkilöltä vaadittavan koulutuksen tai tämän korvaavan työkokemuksen olemassaolon, vastuuhenkilökokeen hyväksytyin suorittamisen ja hyväksyy tai hylkää pätevyyden. Valtioneuvoston asetuksen energiakatselmuksesta (20/2015) 4 §:ssä säädetään vastuuhenkilöltä edellytettävästä tutkinnosta ja työkokemuksesta. Asetuksen 5 §:ssä säädetään vastuuhenkilökoulutuksesta ja vastuuhenkilökokeesta.

Energiavirasto on myöntänyt yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöpätevyyksiä vuodesta 2015 lähtien. Maksuasetuksen 5 §:ssä on säädetty yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökoulutukselle 400 euron maksu ja yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökokeelle 100 euron maksu. Maksuasetuksessa ei kuitenkaan ole säädetty erillisestä maksusta vastuuhenkilöpätevyyden myöntämisestä koskevalle päätökselle, vaikka Energiavirastolle syntyy päätösten tekemisestä huomattava määrä kustannuksia, jotka eivät liity vastuuhenkilökoulutukseen tai vastuuhenkilökokeeseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön Energiavirastolta saaman arvion mukaan energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden myöntämisestä aiheutuva työmäärä koostuu muun muassa vastuuhenkilöltä vaadittavan koulutuksen tai tämän korvaavan työkokemuksen

arvioinnista sekä pätevyysien myöntämistä koskevien päätösten valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä, arkistoinnista ja tiedoksiantomenettelystä.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo Energiaviraston arvioon perustuen, että maksu energiatehokkuuslain 15 §:n 1 momentin perusteella annettavasta energiakatselmusten vastuuhenkilöpätevyyden myöntämistä koskevasta päätöksestä määritettäisiin 150 euron suuruiseksi.

Päätös yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden uusimisesta

Energiatehokkuuslain 15 §:n 2 momentin mukaan energiakatselmuksen vastuuhenkilöpätevyyden uusimista haetaan Energiavirastolta. Tämä toteaa ammattitaidon ylläpidon tai muussa tapauksessa edellyttää vastuuhenkilökokeen hyväksytyä suorittamista pätevyyden uusimiseksi. Valtioneuvoston asetuksen energiakatselmuksista (20/2015) 6 §:n mukaan yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyys voidaan uusita ilman uutta vastuuhenkilökoetta, jos vastuuhenkilön tekemästä yrityksen energiakatselmuksesta ei pätevyyden uusimista haettaessa ole kulunut yli neljää vuotta ja energiakatselmus on tehty pätevyyden ollessa voimassa.

Ensimmäiset yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyydet vanhenevat vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 tehdään siis ensimmäiset vastuuhenkilöpätevyyden uusimista koskevat päätökset.

Työ- ja elinkeinoministeriön Energiavirastolta saaman arvion mukaan, energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden uusimisesta aiheutuva työ määrä koostuu muun muassa pätevyyden uusimista koskevan lomakkeen luomisesta, ammattitaidon ylläpidon arvioinnista sekä pätevyysien uusimista koskevien päätösten valmisteluun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä, arkistoinnista ja tiedoksiantomenettelystä. Silloin, kun vastuuhenkilökokeen uusiminen on tarpeen, syntyy kustannuksia kokeen järjestämisestä ja koetulosten arvioinnista. Toisaalta tällöin ei synny kustannuksia erillisten hakemuslomakkeiden käsittelystä tai ammattitaidon ylläpidon arvioinnista. Työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa Energiaviraston esityksestä, että vastuuhenkilöpätevyys uusimisessa koekustannukset sisältyvät päätösmaksuun toisin kuin silloin kun pätevyys myönnetään ensimmäisen kerran. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi Energiavirastosta saatujen tietojen perusteella, että vastuuhenkilöpätevyyden uusimisen kustannukset yhtä suuriksi riippumatta siitä, suorittaako henkilö vastuuhenkilökokeen vai osoittaako hän ammattitaitonsa ylläpidon toimittamalla hakemuslomakkeen liitteineen.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää Energiaviraston arvioon perustuen, että maksu energiatehokkuuslain 15 §:n 2 momentin perusteella annettavasta energiakatselmusten vastuuhenkilöpätevyyden uusimisesta annettavasta päätöksestä määritettäisiin 200 euron suuruiseksi.

Vastuuhenkilökoemaksua ei perittäisi erikseen yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden uusimisissa

Koska maksuasetuksen 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu vastuuhenkilökoemaksu sisältyisi yllä olevan ehdotuksen mukaisesti vastuuhenkilöpätevyyden uusimista koskevaan päätösmaksuun, ei sitä olisi tarpeen laskuttaa erikseen silloin, kun vastuuhenkilöpätevyyttä uusitaan. Vastuuhenkilökoemaksu olisi kuitenkin syytä säilyttää silloin, kun vastuuhenkilöpätevyys myönnetään ensimmäisen kerran.

Tämän perusteella, työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että maksuasetuksen 5 §:n 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin, että maksu perittäisi vain silloin, kun henkilö hakee vastuuhenkilöpätevyyden myöntämistä. Myöntämisellä tarkoitetaan sitä, että henkilö hakee vastuuhenkilöpätevyyttä ensimmäisen kerran. Maksua ei perittäisi erikseen silloin, kun henkilö hakee aiemmin myönnetyn vastuuhenkilöpätevyytensä uusimista.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston yhteistyönä.

Asetusehdotus on lähetetty lausunnolle Lausuntopalvelu.fi kautta.

Asetusehdotusta ei ole tarpeen käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.